

KOT-tal 2014

Tusindvis af unge kan se frem til gevinster i millionklassen

I disse dage får mange tusinde unge besked på, om de er optaget på deres drømmeuddannelser. Når unge i Danmark gennemfører en videregående uddannelse, kan både samfundet og den enkelte typisk se frem til gevinster i millionklassen, når man gør gevinsten op gennem livet. Tages der højde for omkostningerne til at give de unge en uddannelse, ligger den samfundsøkonomiske gevinst på 2-9 mio. kr., hver gang en ung gennemfører en videregående uddannelse. De unge kan også se frem til store gevinster, der i gennemsnit ligger på 2-10 mio. kr. Det er ikke kun blandt de uddannede i dag, at uddannelse er en god forretning. Tendenserne på arbejdsmarkedet peger på, at efterspørgslen efter uddannet arbejdskraft kun vokser, og allerede nu, i skyggen af krisen, kan vi se, at unge med uddannelse klarer sig bedst.

af senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl****29. juli 2014**

Analysens hovedkonklusioner

- Beregninger, som AE har lavet, viser, at unge, der får en videregående uddannelse, typisk kan se frem til milliongevinster set i forhold til, hvis de var gået gennem livet uden en uddannelse.
- AE har i denne analyse nærstuderet gevinsterne for de videregående uddannelser fordelt på 40 forskellige uddannelsesgrupper. På 39 af de 40 uddannelsesgrupper er den private gevinst på mindst 1 mio. kr. set over livet. Alle 40 uddannelsesgrupper er en samfundsøkonomisk gevinst, hvor skatteindbetalinger overstiger udgifterne til uddannelse og overførsler gennem livet med 100.000 kr. til 14,3 mio. kr.
- Prognoserne for arbejdsmarkedet viser, at der i fremtiden vil være en øget efterspørgsel efter højtuddannet arbejdskraft, og samtidig ses det tydeligt på den aktuelle ledighed, at unge med en uddannelse kan minimere ledighedsrisikoen.

Kontakt

Senioranalytiker
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33557720
Mobil 26204036
md@ae.dk

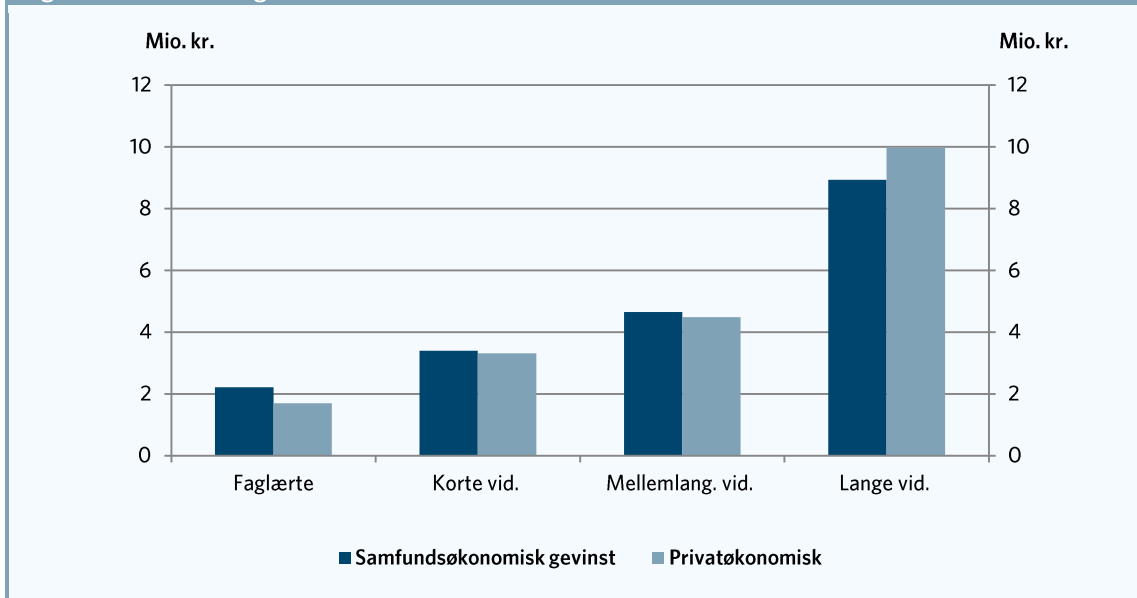
Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Tusindvis af unge kan se frem til milliongevinster

I disse dage får mange tusinde unge besked på, om de er optaget på deres drømmeuddannelser. AE har regnet på gevinsterne af at få en uddannelse i Danmark, og som det ses, er der millioner at hente ved at få en videregående uddannelse – milliongevinster både målt for samfundet og den enkelte.

Den investering, der ligger i at give unge en uddannelse, kommer mangfoldigt tilbage i form af højere skatteindbetalinger og lavere udgifter til overførsler, fordi unge med en uddannelse i bagagen kraftigt reducerer ledighedsrisikoen. Også de unge selv kan glæde sig over, at de nu skal i gang med en uddannelse. Set over livet kan stort set alle uddannede se frem til ekstra indtægter i millionklassen.

Figur 1. Uddannelsesgevinster i Danmark

Anm.: Figuren viser estimerede gevinster af at give en erhvervskompetencegivende uddannelse målt over livet 18-80 år. Effekten er estimeret ved propensity score matching med 10 naboer ud fra forskellige kontrolvariable. Beregnet på danskernes indkomstdata fra 2011, og opregnet til 2013-priser.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2011) og beregninger i STATA.

Tabel 1. Livsgevinster af videregående uddannelser i Danmark

	Samfundsøkonomisk gevinst	Privatøkonomisk gevinst	Beskæftigelsesgevinst
	Mio. kr.	Mio. kr.	Antal år
Korte videregående udd., gennemsnit	3,4	3,3	9,1
Officerer, forvaltning m.m.	2,9	3,6	5,7
Multimediedesignere, tolke m.m.	2,9	2,9	8,1
Billedkunstnere, musicalperformere m.m.	0,1	-0,1	2,3
Markedsførings- og finansøkonomer m.m.	5,0	4,7	12,7
Datamatikere, merkonomer m.m.	4,3	4,1	13,1
Maskintekniker, teknomer, teknikere, teknologer, m.m.	2,9	3,1	7,6
Laboranter, miljøtekniker m.m.	3,3	3,0	11,1
Økonomaer, teknologer indenfor levnedsmidler m.m.	2,4	2,4	6,9
Jordbrugsteknolog, landbrugstekniker m.m.	1,9	1,3	10,1
Farmakonomer, tandplejer m.m.	3,4	2,9	10,9

Fængselsfunktionærer	3,5	3,1	9,1
Professionsbachelorere, gennemsnit	4,7	4,5	9,4
Pædagoger	2,8	2,2	7,8
Lærere	4,8	4,3	9,6
Journalister, bibliotekarer	5,4	5,1	10,3
Erhvervsprog, tegnsprogstolk m.m.	4,0	3,8	9,0
Designere, musikpædagoger, skuespillere, billedkunster m.m.	2,9	3,0	7,0
Socialrådgivere	4,5	4,0	11,9
HD/HA-uddannede	9,8	10,5	9,1
Tekniske i øvr., MVU	3,2	4,1	6,1
Bygningskonstruktører	3,2	3,5	5,8
Diplomingeniører	6,6	6,9	9,5
Diætister, ernæringsudd. m.m.	2,9	2,7	8,4
Maskinmestre, officerer m.m.	4,1	6,7	6,0
Bioanalytikere	4,3	4,1	12,0
Sygeplejesker, radiografer m.m.	4,1	3,8	9,8
Ergoterapeuter, fysioterapeuter m.m.	4,0	4,5	10,6
Lange videregående uddannelser, gennemsnit	8,9	10,0	10,7
Pædagogik, masterudd.	5,6	5,9	9,7
Humanistiske/teologiske kandidatudd. (cand.mag., filosofi, retorik, historie m.m.)	5,3	5,3	8,6
Kunstneriske kandidater (musik, design, billedkunst m.m.)	2,5	2,6	5,1
Matematikere, fysikere, biologi, geografi m.m.	7,1	7,8	9,0
Økonomer (cand. merc., cand. polit. m.m.)	13,7	12,6	10,9
Jurister, politologer	12,2	13,6	12,9
Socialvidenskab, forvaltning, sociologi, psykologi	5,7	6,2	11,0
Civilingeniører	9,7	11,4	9,8
Arkitekter	3,7	4,8	8,6
Andre LVU (bioteknologi, folkeskolesundhed, humanernæring m.m.)	6,6	7,1	7,5
Dyrlæger, jordbrugsøkonomer m.m.	5,6	5,8	10,6
Læger	14,3	18,0	13,5
Tandlæger, farmaceuter	9,7	12,7	10,4

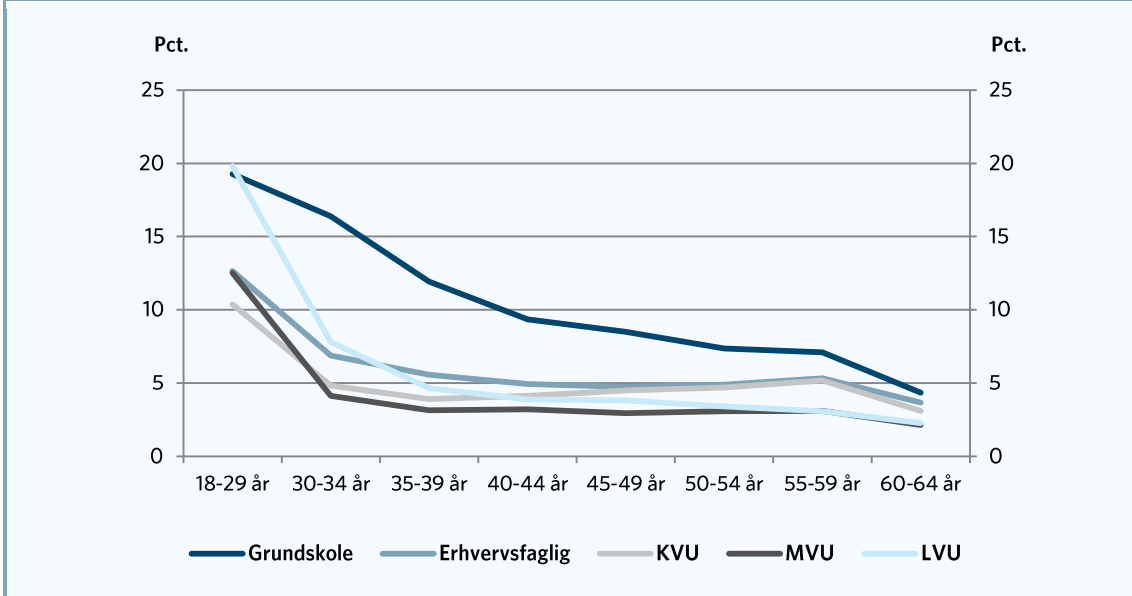
Anm: Tabellen viser den estimerede uddannelsesgevinst på forskellige mål. 2. kolonne viser "den samfundsøkonomiske gevinst" målt som det samlede bidrag til samfundet i form af skatteindbetalinger fratrukket overførsler og omkostninger til uddannelse inkl. SU og omveje (dobbeltdannelse og frafald). 3. kolonne viser "den privatøkonomiske gevinst" målt som summen af indkomst i livet efter skat dvs. inkl. overførsler (her fratregkes ikke andre omkostninger end tabt indkomst under uddannelse). 4. kolonne viser det antal fulde arbejdsår, man opnår som følge af at have gennemført uddannelse. Gevinsten er estimeret i forhold til, hvis de uddannede var forblevet uden anden uddannelse end grundskoleniveau. Kontrolgruppen er beregnet vha. *propensity score matching* med 10 naboer. Gevinsten er regnet fra 18 til 80 år og i 2013-priser. Beregnet i AE's livsindkomstmodel på baggrund af indkomstdata fra 2011. 18-80 år. Uddannelsesgevinsten viser for videregående uddannelser både gevinsten af den gymnasiale uddannelse og den videregående uddannelse.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2011) og beregninger i STATA.

Figur 2 viser den aktuelle ledighed (1. kvartal 2013) fordelt efter uddannelse og alder. Det ses, at unge med erhvervskompetencegivende uddannelse, det vil sige både faglærte og unge med en videregående uddannelse, kan minimere ledighedsrisikoen.

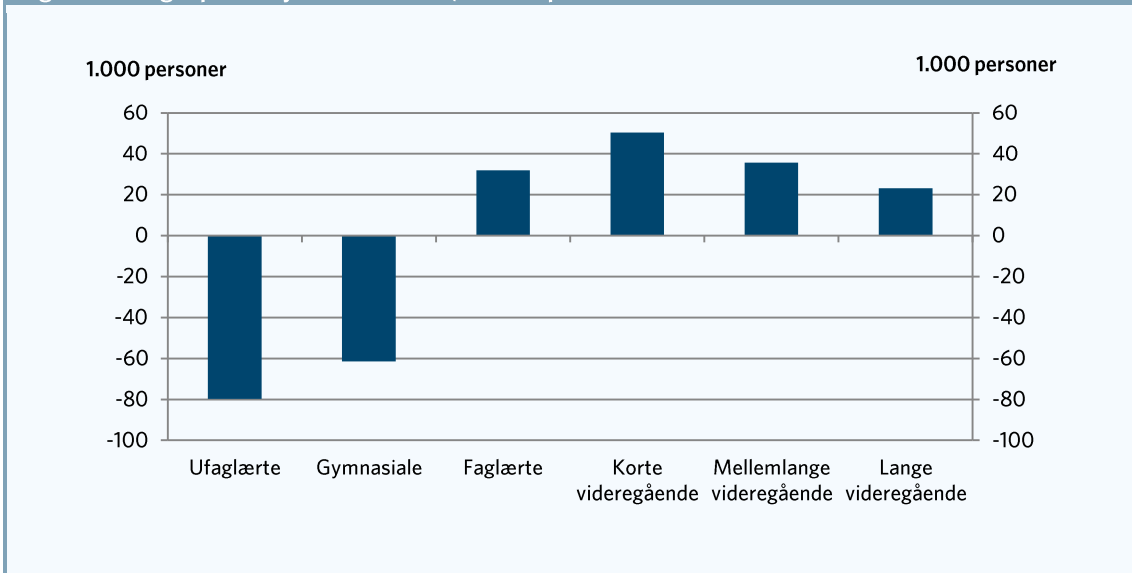
Samtidig ses i figur 3, at tendenserne på arbejdsmarkedet, når man ser på efterspørgslen og udbuddet efter forskellige typer arbejdskraft, er, at der vil komme til at mangle 30.000 faglærte og 109.000 med en videregående uddannelse på arbejdsmarkedet de kommende år.

Figur 2. Ledighedsprocent fordelt på alder og uddannelse (2013)

Anm: Arbejdsstyrken er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik eksklusiv studerende. Personer med uoplyst uddannelse samt personer med en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse er ikke vist.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Figur 3. Mangel på arbejdskraft i 2020, fordelt på uddannelse

Kilde: AE ubalancemodel

Boks 1. Sådan har vi gjort

Livsindkomsterne er beregnet på befolkningen pr. 1. januar 2012 og på indkomstoplysninger fra 2011. Beregningerne på hoveduddannelsesgrupperne bygger på en 50 procents stikprøve af befolkningen.

Ufaglærte dækker personer med en grundskoleuddannelse eller med uoplyst uddannelse.

Livsindkomsterne er fremskrevet til 2013-priser med lønstigningstakten fra ADAM frem og LO's lønskøn.

Der er ikke foretaget en diskontering af indkomsterne svarende til en implicit antagelse om, at den forventede reallønsfremgang er lig med den forventede reale diskonteringsrente.

Den disponible livsindkomst er lønindkomst, overførsler, kapitalindkomst, udbetalinger fra pensioner, virksomhedsindkomst osv. fratrukket skatteindbetalinger. I den disponible indkomst er pensionsindbetalingerne ikke inkluderet.

Livsbidraget til de offentlige finanser er målt som summen af indbetalte skatter (ekskl. moms og afgifter) fratrukket udgifter til overførselsindkomster (inkl. boligstøtte og boligsikring)² og fratrukket undervisningsudgifter.

Livsforløbene er bygget op ud fra de forventede fuldførelsesaldrer (2011)³ og fuldførelsestider (2011)⁴ på uddannelserne, således at livsforløbet både har tiden med *før* uddannelse til *under* uddannelse og *efter* uddannelsen er fuldført. I de tre stadier er anvendt forskellige indkomster alt afhængigt af, hvornår personer med den givne uddannelse typisk begynder på uddannelse og færdiggør. Den gennemsnitlige indkomst *før* uddannelsen er fundet ved hjælp af *propensity score matching* og er konstrueret som kontrolgruppe for dem, der er i gang med en uddannelse. Indkomsten *under* uddannelse er den gennemsnitlige indkomst for personer, der er under uddannelse, mens indkomsten *efter* er beregnet blandt dem, der har gennemført den pågældende uddannelse. Beregningerne tager således højde for løn under uddannelsen og indkomst fra studiearbejde.

Undervisningsudgifter dækker undervisningstaxameter, bygnings- og fællestaxameter (ekskl. moms) fra Finanslovens takstkatalog i 2013 og 2012. Der er beregnet vægtede gennemsnitstakster inden for hovedgrupper og de tre største retninger (samfundsfag/hum, teknik/nat/sundhed, kunstneriske). Det er de samme takster, der blev anvendt til rapporten "Kortlægning af veje og omveje i uddannelsessystemet" udgivet d. 9. januar 2013.

Udover de direkte omkostninger er der en række udgifter i uddannelsessystemet til frafald og dobbeltuddannelse, dvs. det at unge tager en uddannelse, som ikke er adgangsgivende til den uddannelse, de ender op med, fx hvis en faglært har taget en gymnasial eksamen inden deres erhvervsuddannelse. Disse ekstra omkostninger er offentliggjort i rapporten "Vej og omveje til erhvervskompetencegivende uddannelse", som AE lavede med DI i foråret 2013.

I disse beregninger har vi medtaget de ekstra omkostninger forbundet med omvejene i uddannelsessystemet.

Alle bachelorer på lange videregående uddannelser, der er i gang med deres uddannelse, er sidestillet med kandidatstuderende, mens alle færdiguddannede bachelorer (der ikke er i gang med overbygningsuddannelsen) bliver betragtede som personer med mellemlange uddannelser.

² Samlede overførselsindkomster: kontanthjælp, aktiveringsydelse, revalidering mm, a-kasseydelse inkl. orlov, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, offentlige pensioner inkl. efterløn og SU mm.

³ Kilde: Statistikbanken, tabel U33 (Fuldførte uddannelser efter alder og uddannelse, 2010).

⁴ Kilde: Undervisningsministeriets databank, Gns. fuldførelsestid 2010.

Bilag

Bilagstabel 1. Beregningsgrundlag for privatøkonomisk gevinst af videregående uddannelse

	Uddannede	Kontrolpersoner	Gevinst
		Mio. kr.	
KVU	14,7	11,4	3,3
MVU	15,7	11,2	4,5
LVU	21,6	11,7	10,0

Anm: Tabellen viser livsindkomsten for de uddannede samt deres kontrolpersoner og gevinsten af en videregående uddannelse i Danmark målt privatøkonomisk. Gevinsten er målt som summen af indkomst gennem livet fratrukket skatter dvs. inkl. overførsler. Gevinsten er estimeret i forhold til, hvis de uddannede var forblevet uden anden uddannelse end grundskoleniveau. Kontrolgruppen er beregnet vha. *propensity score matching* med 10 naboer. Gevinsten er regnet fra 18 til 80 år og i 2013-priser. Beregnet i AE's livsindkomstmodel på baggrund af indkomstdata fra 2011. 18-80 år. Uddannelsesgevinsten viser for videregående uddannelser både gevinsten af den gymnasiale uddannelse og den videregående uddannelse. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata (2011) og beregninger i STATA.